

Sherpa-folket:

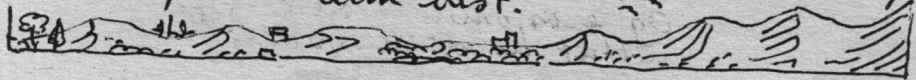
Mye og mangt har vært skrevet og demon-
strert i norske me-
dia om sherpa-folket.
Hvorfor enda mer?

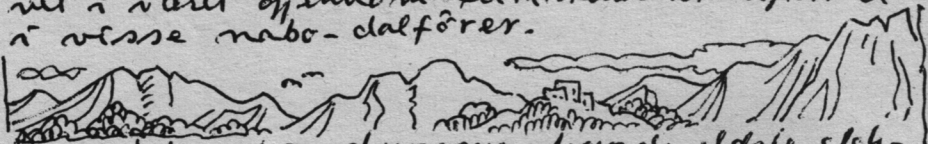
- Et par grunner:

1) Deres naturgrunnlag og livsform min-
ner oss på flere måter om våre egne
norske fjellbygder. 2) De betor sør-
skinnene av verdens mest berømte
fjell, og mange norskinger er sær-inter-
ressert i fjellnatur og fjellfolk. 3) Nor-
ske media har ensidig informert om
sherpene som medhjelpere ved klatre-
ekspedisjoner - slik at mange i Norge
for "sherpa" betyr "bærer" og/eller "klat-
refører i Himalaya". 4) De fleste nor-
ske Nepal-reisende vandrer som turister
opp mot Everest (Sherpa: Mijul Lungsang-
ma - "Meureskebostedenes hellige fjelltopp-
beskytterinne"; tibetansk: Chomo Lungma
- "Den Hellige Vind-moder").

Skrift i grus-redaktøren er akkurat nå på
veg mot en mer bortgjemt Sherpa-landsby,
i følge med sherpaer som ikke er bærere,
så et par bemerkninger synes nødvendig;
- dessuten diskuterte jeg i hule går med
Thomas Laird, antropolog med 15 års opp-
hold blant sherpaer, og vil den utlending,
som hjelper dem best.

"Sherpa" kommer av "shar-pa" - "öst-län-
ding", den gamle tibetanske betegnelsen,
som henviser til at shupæne kom fra Øst-
Tibet (Kham); - de første vandret antakelig
innen i Nepal for ca. 450 år siden. Det
samlede antall shupæer utgjør ca. 30.000,
- men regner en med nærbeslektede folk med
tibetansk opprinnelse blir antallet langt
høyere. Bare en liten brøkdelen av disse bor
langs Himalayaekspedisjonenes ruter (i
Khumbü: 2000) og er tilpasset ekspedisjons-
økonomien. De fleste er fortsatt (etter
våre mål) fattige, men oppfinnsomme fjell-
og dal-bønder. Det er også bare en mindre
del av dem som i særlig grad har drevet
karavanehandel over Himalaya. Klatre- og
turstekspedisjonene har innført et kraf-
tig klasseskille i dette folket - nullom et
mindretall som forsømmer jorda og er ry-
rike på ekspedisjonspenger - og et flertall
som stort sett driver som før. Men de
beste har fått ekstra ransmuligheter ved at
prisene på forskjellige forbruksvarer er de-
mt i svært øyeblikkelig tursternes etterpørsel
i visse nabo-dalfører.

Men Khumbü-shupæne har de eldste slek-
tene, og har vært de kulturelt ledende.
- Har de mistet sin sjel? - I mindre
grad enn vi tror, mener Laird. - Det er top-
pen et hundretalls stykker som har fått
en sportelig interesse for fjell. De øvrige
jobber med klatring fordi det gir mer
penger enn noe annet som er åpnet for dem,
og fordi gaudschiff for mange er blitt u-
müdig i et så erodert landskap som
Khumbü. Og erosjonen - den er først og
fræst et resultat av at ekspedisjonene har

